

1.	06.3.9.1AM	Додаток АМ Таблиця 1 Графа 9, рядок А15	переносимо лише ту частину загальної суми амортизації основних засобів, що відображається в складі витрат на збут
2.	06.3.9.2AM	Додаток АМ Таблиця 3 Графа 8, рядок 1	переносимо лише ту частину суми витрат на ремонт та поліпшення основних засобів, що включається до витрат на збут

Таким чином, розглянуті в статті особливості відображення операційних та інших витрат дадуть можливість спеціалістам правильно відображати їх в декларації та не допускати помилок, в наслідок яких можуть бути штрафні санкції[5]. Сподіваємося, що наведена інформація буде корисною та полегшить процес складання декларації з податку на прибуток підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Податковий кодекс України: чинне законодавство станом на 10 грудня 2010 року: (Відповідає офіц.текстові) - К.: Алерта; Центр учбової літератури, 2011. – 488 с.
2. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України: в 3 т. / кол. авторів [заг. редакція, М. Я Азарова]. - К. : Міністерство фінансів України, Національний університет ДПС України, 2010. – 2389 с.
3. Офіційний вісник України N 25 від 11.04.2011, ст. 1034/Наказ ДПАУ “Про затвердження форми декларації про прибуток підприємства й Порядку її складання” від 28.02.2011 № 114.
4. Селіверстова І.О.. Звітність підприємств як елемент фінансової складової економічної безпеки підприємства /І.О.Селіверстова, О.Ю. Лашенко// Проблеми підвищення ефективності інфраструктури: - 2008. – №19. - С.256-261.
5. Лашенко О.Ю. Податкова безпека як частина фінансової в загальному розвитку підприємства /І.О.Селіверстова, О.Ю. Лашенко// Проблеми системного підходу в економіці. – 2009. – №30. - С.104-114.

УДК 658:502.35

Овсяннікова Н.В.

ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЙ

Розглянуто особливості менеджменту природоохоронних територій із інтенсивним рекреаційним природокористуванням.

Ключові слова: природокористування, менеджмент природоохоронних територій, рекреаційний потенціал.

Рассмотрены особенности управления природоохранными территориями в условиях их интенсивного рекреационного природопользования.

Ключевые слова: природопользование, менеджмент природоохранных территорий, рекреационный потенциал.

The features of management nature protection territories are considered in the conditions of their intensive rekreacionnogo prirodopol'zovaniya.

Key words: recreation services, recreation potential, management of the enterprises of national natural fund

Постановка проблеми. Розширення системи природоохоронних територій за рахунок територій поліфункціонального призначення зумовлює необхідність вирішення завдань їх збереження, раціонального використання і

відновлення. Однією з актуальних проблем розвитку системи природоохоронних територій є проблема ефективного використання їх рекреаційного потенціалу. Проте розвитку рекреаційного природокористування у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) в теоретичних і прикладних дослідженнях приділяється недостатня увага. Так, проблема рекреаційного використання ресурсів у вітчизняній системі територій та об'єктів ПЗФ знаходиться лише на стадії формування.

Різні аспекти досліджуваної теми висвітлювалися у працях вітчизняних і зарубіжних вчених. Так, питанням організації, планування рекреаційної діяльності, обґрунтуванню економічної доцільності рекреаційного природокористування присвячені роботи В.І. Азара, Н.В. Багрова, М.Бочварова, Ю.А. Веденіна, С.А. Генсирука, І.П. Герасимова, М.С. Мироненко, М.С. Нижника, В.С. Преображенського, І.А. Тарасова, І.Т. Твердохлебова та ін. Окремі аспекти проблеми управління територіальними рекреаційними системами і регіональними рекреаційними комплексами розроблені у працях В.І. Амоші, Л.Г. Богуша, П.В. Гудзя, М.І. Долішнього, І.М. Дишлового, А.І. Косаревського, В.К. Мамутова, Л.М. Черчик, Ю.Р. Шеляг-Сосонко. Особливості та специфіка рекреаційного природокористування на природоохоронних територіях знайшли своє відображення в дослідженнях А.Ю. Александрової, О.Ф. Балацького, Д. Бішопа, М. Гріна, В.В. Дежкіна, В.Г. Єна, М.М. Кукурудзи, І.І.Музики, Ю.В. Панасовського, Ю.Г. Пузаченка, А.М. Рудика, А. Філіпса, А.В. Чуписа.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю наукового обґрунтування ролі і місця установ природно-заповідного фонду у розвитку сучасного рекреаційного господарства, а також необхідністю пошуку механізмів та інструментів забезпечення ефективного екологічнобезпечного використання рекреаційних ресурсів об'єктів ПЗФ.

Метою дослідження є висвітлення особливостей управління рекреаційним потенціалом територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Виклад основного матеріалу. До організаційних умов використання рекреаційних ресурсів відносяться система управління рекреаційною діяльністю на об'єктах ПЗФ, зокрема, законодавчо визначені категорії об'єктів ПЗФ, в межах яких може здійснюватися рекреаційна діяльність, режими використання ресурсів, умови і види діяльності визначені законом України «Про природно-заповідний фонд» та відповідними нормативно-правовими актами. До організаційних умов належать структура управління природоохоронними територіями та рекреаційною діяльністю, система

органів державного управління в сфері регулювання процесів природокористування на природоохоронних територіях, форми управління, рівень інформаційного й наукового забезпечення рекреаційної діяльності та система підготовки управлінських кадрів ПЗУ.

Відповідно до міжнародної класифікації природоохоронних територій розробленої Міжнародним Союзом Охорони Природи (МСОП) в рекреаційних цілях використовуються наступні об'єкти природно-заповідного фонду: національні парки, пам'ятки природи та території охоронних ландшафтів [3]. В Україні класифікація земель природно-заповідного фонду (ПЗФ) та їх призначення відрізняються від міжнародних стандартів МСОП. Так, рекреаційне використання ресурсів може здійснюватися в межах об'єктів ПЗФ, де рекреація є одним з першочергових завдань та не суперечить цілям створення природоохоронної установи Для шести категорій територій та об'єктів ПЗФ рекреаційна функція є цільовою, тобто її виконання є одним із завдань виконання яких покладається на заповідний об'єкт при його створенні (рис.1). Це такі категорії природоохоронних територій та об'єктів, як національний природний парк, регіональний ландшафтний парк, та штучно створені об'єкти – ботанічний сад, дендрологічний парк, парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва, зоологічний парк.

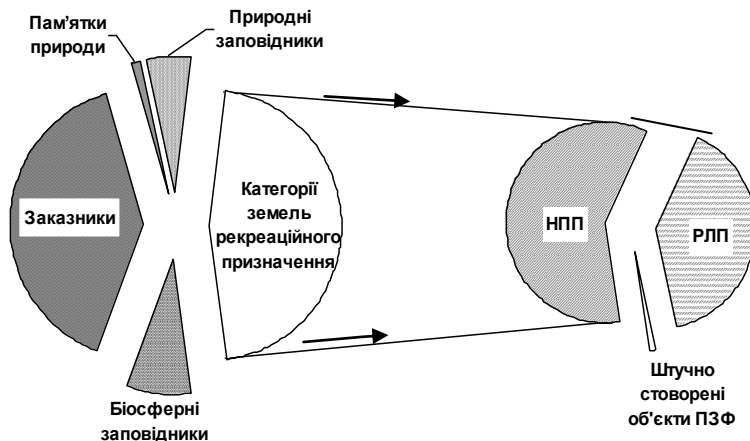

Рисунок 1. Території ПЗФ рекреаційного призначення.

Крім того, ще для трьох категорій територій та об'єктів ПЗФ, використання території в рекреаційних цілях є допустимим за умови, що природокористування не суперечить завданням створення території чи об'єкта ПЗФ. Це біосферний заповідник, заказник, пам'ятка природи. Відтак відповідно до вимог чинного законодавства, в рекреаційних цілях (за умови дотримання певних режимних обмежень) може використовуватися близько

6000 територій та об'єктів ПЗФ загальною площею 2 млн. га, що становить близько 70% площі ПЗФ. В Україні налічується 4 біосферні заповідники, 19 національних природних парків, 45 регіональних ландшафтних парків, 2729 заказників, 3078 пам'яток природи, 616 ботанічних садів, зоологічних, дендрологічних парків та парків-пам'яток садово-паркового мистецтва [1].

Дефіцит рекреаційних територій є однією з основних причин не зрівноваженого рекреаційного використання ресурсів ПЗФ. Соціально-економічні умови визначають тенденції розвитку, специфіку та цінність рекреаційного природокористування на територіях об'єктів ПЗФ для кожного регіону (табл. 1).

Таблиця 1.- Питома вага рекреаційних зон об'єктів ПЗФ у складі земель рекреаційного призначення

Адміністративні одиниці	Потенційні потреби у рекреаційних територіях, тис. га	Землі рекреаційного призначення, тис.га		
		Загальна площа рекреаційних територій	Рекреаційні території об'єктів ПЗФ	Частка рекреаційних зон об'єктів ПЗФ у складі земель рекреаційного призначення, %
АР Крим	479,1	143,67	134,47	93,60
Вінницька	69,5	32,11	27,41	85,36
Волинська	75,4	207,92	204,22	98,22
Дніпропетровська	187,4	49,13	45,63	92,88
Донецька	234,3	93,63	87,23	93,16
Житомирська	77,4	123,52	122,62	99,27
Закарпатська	183,9	168,63	159,63	94,66
Запорізька	127,8	76,13	71,83	94,35
Івано-Франківська	151,5	207,94	195,94	94,23
Київська	300	11,81	9,81	83,07
Кіровоградська	66,8	82,27	81,07	98,54
Луганська	58,4	77,93	71,63	91,92
Львівська	172	135,51	132,51	97,79
Миколаївська	65,9	54,70	52,80	96,53
Одеська	93,8	107,78	103,08	95,64
Полтавська	88,7	126,39	124,09	98,18
Рівненська	57,8	181,42	169,72	93,55
Сумська	80,4	165,84	161,14	97,17
Тернопільська	58,2	1372,5	1371,29	99,91
Харківська	244	83,42	77,22	92,57
Херсонська	72,1	236,79	233,89	98,78
Хмельницька	78,9	316,22	311,02	98,36
Черкаська	118	119,70	109,50	91,48
Чернівецька	62,8	140,74	138,04	98,08
Чернігівська	166,4	151,86	168,16	90,31

Примітка. Складено за звітами Держуправління охорони навколишнього природного

середовища України. Екологічні паспорти областей.

Так для Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Київської та Харківської областей, які відчують гострий дефіцит рекреаційних територій стає використання територій та об'єктів ПЗФ в рекреаційних цілях дуже важливе. Для Волині, Житомирщини, Івано-Франківської, Сумської, Херсонської, Хмельницької, Чернівецької областей рекреаційний потенціал об'єктів ПЗФ за умови ефективної організації екологічно орієнтованого туризму має стати джерелом економічного розвитку зазначених територій .

Переважну більшість рекреаційних зон об'єктів ПЗФ загальнодержавного значення складають рекреаційні зони національних природних парків (до 90% рекреаційних зон ПЗФ), рекреаційні території яких для багатьох регіонів України є ключовою складовою територіальних рекреаційних комплексів.

У зв'язку з цим проаналізуємо економічні показники рекреаційної діяльності національних парків (табл. 2). До національних парків з інтенсивною рекреаційною діяльністю можна віднести НПП «Подільські Товтри», Карпатський НПП, Шацький НПП, НПП «Соколівські бескиди», НПП «Святі гори». Серед особливостей та основних проблем управління рекреаційною діяльністю установ цього типу слід відзначити значні рекреаційні потоки, високі антропогенні навантаження в зонах регульованої рекреації, значну кількість рекреаційних підприємств-природокористувачів на територіях, які увійшли до складу НПП.

Для більшості природоохоронних територій як в Україні так і в світі в цілому ефективність управління або в загалі ніколи не оцінювалася, або мала надзвичайно низьку ефективність. Разом з тим ефективне управління існуючими природоохоронними територіями має не менш важливе значення а ніж організація нових об'єктів ПЗФ.

Таблиця 2.-Деякі економічні показники рекреаційної діяльності національних парків

	Площа рекреаційних зон у межах парку		Витрати на утримання		Місткість рек.установ у межах НПП	Рекреаційні потоки	Рекреаційне навантаження
	тис. га	у % до площі парку	тис. грн.	грн. на 1га			
НПП "Подільські товтри"	11,6	4,4	591,7	192,3	2,285	45,2	3,89
Карпатський НПП	26,0	51,6	3497,6	91,3	5,0	105,3	4,04
НПП "Синевір"	21,4	53,0	1211,4	37,5		0,5	0,02
Шацький НПП	13,9	28,5	1799,8	86,3	1,02	100	7,17

Закінчення табл.2

НПП"Вижницький"	4,8	61,5	872	124,3	0,158	10,3	2,11
Азово-Сиваський НПП	0,7	1,4	955,7	112,8		0,3	0,42
Яворівський НПП	1,2	18,1	701,9	240,8		7,5	5,84
Десняно- старогутський НПП	7,8	48,1	1138,7	156,6	49	1,2	0,15
НПП "Соколівські Бескиди"	7,3	20,7	3656,6	148,4		54,5	7,46
Ужанський НПП			1342,1	90,0	0,12	0,5	
НПП "Гомільшанські ліси"	2,5	17,3	263,9	78,1			
НПП "Гуцульщина"			1636,3	215,1	1,0	1,1	
Галицький НПП	4,4	30,1	1027,3	84,5			
Ічнянський НПП	7,4	76,1	828,9	176,9			
НПП"ВеликийЛуг"	1,2	7,4		0,0			
Мезинський НПП				0,0			
НПП "Святі гори"	3,4	83,7	1773,1	149,3			20,59

Висновки. Обґрунтування поділу територій та об'єктів природно-заповідного фонду за інтенсивністю використання рекреаційних ресурсів дає підставу стверджувати, що виокремлення територій інтенсивного і екстенсивного використання рекреаційних ресурсів дозволить визначити пріоритети управління рекреаційним природокористуванням ПЗУ та полегшить урахування повного комплексу умов, факторів і режимів, необхідних для організації екологічно безпечного використання та відтворення рекреаційних ресурсів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Природно-заповідний фонд України [Електронний ресурс]/ Державної служба заповідної справи України. – <http://www.menr.gov.ua/>.
- 2 Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України /Руденко В.П. – Львів: Світ, 1993. – 240 с.
3. Committee of experts for the development of the Pan-European Ecological Network. [Електронний ресурс] - http://neen.narod.ru/nis_report.htm.